

Afsprakenkader voor de bevoegde lokale comités over het gebruik van digitale communicatiemiddelen in onderwijsinstellingen.

In CAO XII staat volgende passage

Aanbevelingen over gebruik digitale communicatiemiddelen

Vandaag maakt een digitaal lesaanbod deel uit van het reguliere takenpakket van het onderwijzend personeel, een van de positieve gevolgen van de coronacrisis. De ICT-mogelijkheden en diverse digitale werk- en overlegvormen en tools moeten voor iedereen in het onderwijs zorgen voor minder lasten en meer kwaliteit.

We geven een extra boost aan de scholen om in kader van digitaal werken de nodige middelen te voorzien om het onderwijzend personeel digitaal uit te rusten.

*Bovendien bekijken de sociale partners in de schoot van het onderhandelingscomité SCX-C2-OOC op welke manier de voordelen van digitalisering kunnen geoptimaliseerd worden om zo verder een voorsprong te behouden ook na Corona. Ze brengen eveneens de gevolgen naar welzijn en preventie in kaart. Zij nodigen daartoe enkele experts uit. Na afloop wordt een rapport met aanbevelingen overgemaakt aan de lokale comités voor preventie en bescherming op het werk die met dat rapport aan de slag gaan binnen hun instelling. **De sociale partners spreken af om tegen 01/01/2022 een afsprakenkader daarover op te stellen waarmee de scholen lokaal aan de slag kunnen.***

Onderstaand afsprakenkader op centraal niveau kwam tot stand binnen de schoot van het onderhandelingscomités SCX-C2-OOC en VOCBE en binnen het kader van de CAO XII en de CAO V BE.

Afsprakenkader op centraal niveau

- Alle sociale partners onderschrijven het belang van afspraken rond digitale communicatiemiddelen in ons onderwijs, met als doel deze te kunnen inzetten om zowel onderwijspersoneel als leerlingen/cursisten en ouders te ontlasten, niet te belasten. Daarom nemen alle sociale partners het engagement om hun respectieve besturen en vertegenwoordigers tot een lokaal afsprakenkader te laten komen.
- Onderwijsinstellingen geven het lokale afsprakenkader **een duidelijke plaats binnen het preventieve welzijnsbeleid** van hun onderwijsinstelling. Ze besteden voldoende aandacht aan de impact van (de)connectiviteit op het psychosociaal welzijn, sensibiliseren over het belang van deconnectiviteit, en streven een gezonde schoolcultuur na rond dit thema. Digitale communicatiemiddelen zijn bedoeld als een **hulpmiddel** dat personeelsleden ondersteunt bij het uitvoeren van hun taken. Onderwijsinstellingen zetten maximaal in op de voordelen van deze digitale communicatiemiddelen en bewaken dat zij geen extra werkdruk veroorzaken.
- Digitale communicatiemiddelen worden doorgaans gebruikt door **alle actoren** in een onderwijsinstelling. Bij het opmaken van (het) lokale afsprakenkader(s) betrekken onderwijsinstellingen daarom, naast het personeel, ook alle andere betrokken actoren of hun vertegenwoordigers (leerlingen, cursisten, ouders,...).

- In het lokale afsprakenkader worden **minimaal volgende thema's** opgenomen:
 - Beheersbaar houden berichtenstroom
 - Timing van het versturen van berichten
 - Timing van het lezen en beantwoorden van berichten
 - Gebruik van sociale media binnen een professionele context
 - Communicatie en bereikbaarheid bij ziekte
 - Communicatie en bereikbaarheid bij deeltijds werken
 - Communicatie en bereikbaarheid bij overmacht en tijdens noodsituaties
 - Communicatie en bereikbaarheid tijdens vakantieperiodes

- Onderwijsinstellingen zorgen ervoor dat alle actoren in hun instelling over **voldoende informatie en kennis** beschikken om de communicatiemiddelen op een correcte manier en volgens het lokale afsprakenkader te gebruiken en integreren de opleidingen daartoe in hun professionaliseringsplan.. Ze **voorzien ook de nodige faciliteiten** zodat personeelsleden, leerlingen en cursisten, in de onderwijsinstelling en tijdens de schooluren toegang hebben tot, en gebruik kunnen maken van, de digitale communicatiemiddelen.

- **Onderwijsinstellingen communiceren helder over de lokale afspraken** en communiceren al tijdens het aanwerven van nieuwe personeelsleden over het afsprakenkader

- Onderwijsinstellingen houden rekening met de aanwezigheid van **shadow IT**¹ en maken alle betrokkenen bewust van hun verantwoordelijkheid in het gebruik hiervan.

De bevoegde lokale comités geven een concrete invulling aan deze centraal gemaakte afspraken. Zij bepalen de meest geschikte afspraken voor hun specifieke onderwijsinstelling.

Het lokaal afsprakenkader wordt uiterlijk 1 september 2023 als bijlage opgenomen bij het arbeidsreglement en schoolreglement². Ter zake gelden de wettelijke en decretale procedures in verband met lokale inspraak. De voorziene procedure rond bemiddeling is ook van toepassing, met bij voorkeur, een voorafgaande informele bemiddeling in de geest van de afspraken binnen cao XII en cao V.

¹ Digitale communicatiemiddelen die niet als officieel communicatiemiddel gebruikt worden door een onderwijsinstelling maar medewerkers op eigen initiatief gebruiken, bijvoorbeeld een whatsappgroepje tussen enkele leraren.

² waar van toepassing: academiereglement, centrumreglement

Inspiratielijst voor de bevoegde lokale comité's over het gebruik van digitale communicatiemiddelen

Om onderwijsinstellingen te ondersteunen omtrent dit thema is onderstaande lijst opgesteld. Gelijkaardige lijsten werden opgesteld door diensten voor preventie en bescherming op het werk, maar tot op heden bestaan er in Vlaanderen geen lijsten specifiek gericht op het onderwijs. De lijst dient op lokaal niveau als inspiratie bij de opmaak van de risicoanalyse en de bespreking op het bevoegde onderhandelingscomité.

Het is essentieel dat rond deze punten het gesprek en het overleg zich ontwikkelen en afspraken gemaakt worden binnen het bevoegde comité. In die zin is dit een dynamisch proces dat regelmatige opvolging verdient. De lijst behandelt diverse thema's die gaan over de organisatie van het werk, zowel tijdens als buiten de schooltijd. De lijst bevat een aantal vragen over de risico's en de aandachtspunten en nodigt uit om het debat hierover aan te gaan, maar er zijn geen goede of foute antwoorden.

De aandachtige lezer zal merken dat deze lijst in de eerste plaats gericht is op het leerplichtonderwijs. Vanzelfsprekend zijn voor Volwassenenonderwijs, het Deeltijds Kunstonderwijs, de Centra voor Basiseducatie en het CLB een aantal aandachtspunten niet op dezelfde wijze van toepassing.

Hoe houdt de school de berichtenstroom beheersbaar?
Zijn er afspraken over de bereikbaarheid en de berichtenstroom (verzenden en lezen) tijdens en na de schooltijd (voor personeel, leerlingen, ouders, schoolleiding,...)?
Zijn er afspraken over het gebruik in professioneel verband van sociale media door personeelsleden?
Zijn er afspraken over de momenten dat het personeel telefonisch bereikbaar moet zijn?
Sensibiliseert de schoolleiding om werk en privé duidelijk gescheiden te houden?
Organiseert de schoolleiding opleiding rond gebruik van digitale middelen?
Wordt in de school regelmatig gecommuniceerd omtrent bereikbaarheid?
Zijn er op onze school afspraken over de wijze waarop wij met elkaar communiceren (bv. geen dubbele communicatie, wanneer wordt een communicatie als beëindigd beschouwd, wat is "need to know" en wat "nice to know", wanneer in CC of BCC,...)?
Zijn de afspraken omtrent (digitale) communicatie en bereikbaarheid vertaald in het schoolreglement en het arbeidsreglement?
Welke afspraken maakt de school omtrent bereikbaarheid tijdens de vakanties?
Zijn er afspraken op onze school over hoe er met de pauzes wordt omgegaan ?
Is er op onze school een beleid over telewerk?
Is er op onze school een beleid over interactief afstandsonderwijs?

